

Sygn. akt VI GC 57/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym

przewodniczący SSO Joanna Rusińska

protokolant st. sekr. sądowy Bożena Gościńska

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2016 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) M. G., (...) spółka komandytowa w P.

przeciwko M. R.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego M. R. na rzecz powoda (...) M. G., (...) spółki komandytowej w P. kwotę 359.101,40 zł (trzysta pięćdziesiąt dziewięć tysięcy sto jeden złotych 40/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 12 lutego 2016r. do dnia zapłaty,
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 32.373,00zł (trzydzieści dwa tysiące trzysta siedemdziesiąt trzy złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VI GC 57/16

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)

(...)

VI GC 57/16

UZASADNIENIE

Powód (...) M. G., (...) spółka komandytowa w P. wniósł do tutejszego Sądu pozew przeciwko M. R. z żądaniem zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kwoty 359 101, 40 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu. W uzasadnieniu żądania powód podał, że zawarł z pozwanym w dniu 4 września 2015 roku, ustną umowę sprzedaży 216000 kg (...)((...)) A – 25 , pakowanego w worki papierowe po 25 kg każdy worek. Strony ustaliły cenę za wykonanie umowy na kwotę 415 238,40 zł, co odpowiadało cenie 46 137,60 zł za 24 000 kg (...). Pozwany był zobowiązany do wydania powodowi przedmiotu umowy do dnia 14 września 2015 roku. Tytułem zapłaty ceny, pozwany wystawił powodowi fakturę zaliczkową nr (...). z dnia 4 września 2015 roku na kwotę 415 238,40 zł. Powód dokonał na rzecz pozwanego dwóch wpłat, pierwszą w dniu 4 września 2015 roku na kwotę 400 000 zł oraz drugą, w dniu 9 września 2015 roku na kwotę 61 376 zł. W ustalonym terminie pozwany nie wydał powodowi przedmiotu umowy, dokonując

jedynie częściowego zwrotu zaliczki w wysokości 46 137 zł w dniu 29 października 2015 roku oraz w wysokości 10 000 zł w dniu 18 grudnia 2015 roku. Pismem z dnia 19 listopada 2015 roku powód wyznaczył pozwanemu dodatkowy termin wykonania umowy, który upłynął bezskutecznie w dniu 26 listopada 2015 roku. Pismem z dnia 27 listopada 2015 roku powód wyznaczył pozwanemu ostateczny termin wykonania umowy, który upłynął bezskutecznie w dniu 24 grudnia 2015 roku. W piśmie tym pozwany został poinformowany, że nie wywiązanie się z umowy będzie skutkowało odstąpieniem od umowy przez powoda. Pismem z dnia 11 stycznia 2016 roku powód na podstawie art. 491 § 1 k.c. odstąpił od umowy i wezwał pozwanego do zapłaty należności dochodzonym pozvem w terminie 3 dni. Jednocześnie powód wysłał kolejne wezwanie do zapłaty.

W dniu 19 lutego 2016 roku Sąd Okręgowy w Toruniu wydał w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (sygn. akt VI GNc 56/16).

Pozwany wniósł sprzeciw żądając oddalenia powództwa w całości. Pozwany zaprzeczył wszelkim twierdzeniom przedstawionym przez powoda. Pozwany wyjaśnił, że współpracował z powodową spółką w zakresie obrotu (...), a jego rola sprowadzała się do pośrednictwa w zakupie(...)przez powoda od spółki (...) sp. z o.o. Zasady współdziałania między stronami wyglądały zawsze tak samo – strony telefonicznie ustalały szczegóły każdorazowego zamówienia, tj, ilość (...), cenę oraz miejsce dostawy. W oparciu o powyższe, pozwany wystawiał fakturę proformę bądź fakturę zaliczkową, a po otrzymaniu zapłaty dokonywał przedpłaty na zakup towaru u dostawcy – spółki (...) oraz przesyłał jej pracownikowi dane dotyczące dostawy. Samą realizacją dostawy zajmowała się już spółka (...). Po otrzymaniu zaliczki od powoda w łącznej wysokości 415 238,40 zł powód niezwłocznie dokonał przelewu środków na rzecz (...) sp. z o.o. na poczet realizacji zamówienia powoda. Do chwili obecnej spółka (...) nie zrealizowała na rzecz powódki złożonego przez pozwanego zamówienia, jak również nie zwróciła pozwanemu otrzymanych środków pieniężnych. Pozwany przyznał, że z uwagi na pomyślną współpracę stron i chęć jej kontynuacji, zwrócił pozwanej część otrzymanej zaliczki w wysokości 56 137 zł. Postanowieniem z dnia 30 grudnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Toruniu ogłosił upadłość (...) sp. z o.o. obejmującą likwidację majątku dłużnika. Pozwany stwierdził, że nie ponosi winy za niedostarczenie na rzecz powoda (...) przez spółkę (...). Pozwany wywiązał się należycie ze swojego zobowiązania – niezwłocznie po otrzymaniu zamówienia przekazał do spółki (...) dane niezbędne do realizacji dostawy jak i zaliczkę. Zobowiązanie pozwanego względem powoda ograniczało się do dokonania zamówienia i przekazania środków pieniężnych. Powód miał pełną wiedzę w przedmiocie sposobu realizacji zamówienia.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwany wniósł ponadto o zawiadomienie syndyka masy upadłości (...) sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej w Z. o toczącym się postępowaniu. Pismo zostało doręczone, a syndyk masy upadłości nie zgłosił swojego przystąpienia do strony (doręczenie k. 66)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Strony procesu współpracowały ze sobą co najmniej od kwietnia 2015 roku. Współpraca polegała na tym, że powód kupował od pozwanego (...). Pozwany celem udokumentowania transakcji zawsze wystawiał faktury VAT, w których występował jako sprzedawca. Cena towaru była płacona przez powoda na konto pozwanego.

W dniu 4 września 2015 roku strony zawarły kolejną, ustną umowę sprzedaży 216 000 kg (...)((...)) A-25 pakowanego w worki papierowe po 25 kg każdy worek. Strony ustaliły cenę za towar na kwotę 415 238,40 zł. Pozwany zobowiązany był do wydania towaru do dnia 14 września 2015 roku.

Po ustaleniu wyżej opisanych warunków sprzedaży, pozwany wystawił w dniu 4 września 2015 roku fakturę zaliczkową nr (...) na kwotę 415 238,40 zł, w treści której określił się jako sprzedający i zazaczył, że zaliczka dotyczy zamówienia na (...)w ilości 216 000 kg. W tym samym dniu powód przelał na rachunek pozwanego kwotę 400 000 zł. W dniu 9 września 2015 roku powód dokonał na rzecz pozwanego drugiej wpłaty w kwocie 61 376 zł. Druga wpłata przewyższała wartość zamówienia bowiem kwota 46 137,60 zł została przez powoda wpłacona na poczet ceny z innej wykonanej przez pozwanego umowy sprzedaży (...). Strony współpracowały wcześniej przez kilka miesięcy.

Pozwany nie wydał powodowi towaru dokonując jedynie częściowego zwrotu zaliczki – w dniu 29 października 2015 roku w kwocie 46 137 zł oraz w dniu 18 grudnia 2015 roku w kwocie 10 000 zł.

Pismem z dnia 19 listopada 2015 roku powód wyznaczył pozwanemu dodatkowy termin wykonania umowy, który upłynął bezskutecznie w dniu 26 listopada 2015 roku.

Pismem z dnia 27 listopada 2015 roku powód wyznaczył pozwanemu dodatkowy termin wykonania umowy pod rygorem odstąpienia od umowy. Termin do wykonania umowy upłynął bezskutecznie w dniu 24 grudnia 2015 roku.

W piśmie z dnia 11 stycznia 2016 roku powód złożył oświadczenia o odstąpieniu od umowy na podstawie art. 491 § 1 k.c. i wezwał do zwrotu zaliczki w kwocie 359 101,40 zł.

Mimo kolejnego wezwania do zapłaty pozwany nie zwrócił powodowi zaliczki w kwocie 359 101,40 zł.

W odpowiedzi na przedsądowe wezwanie do zapłaty pozwany oświadczył, że planuje zwrot pozostałej części zaliczki lub dostawę towaru zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami. Pozwany poinformował, że czeka na wywiązanie się z umowy przez swojego dostawcę Z. sp. z o.o., a należności zostały zgłoszone do syndyka masy upadłości, który przeprowadza restrukturyzację sp. z o.o. (...).

Dowód: zeznania współnika powodowej spółki (...) k. 88 – 89, zeznania pozwanego M. R. k.89 – 90, faktura zaliczkowa k.7, dowód wpłaty k.8,9, faktura z dnia 16 września 2015 roku k.10, dowód wpłaty k.11, 12, wezwania z dowodami doręczenia k. 13 – 27, faktury k. 74 – 80, pismo pozwanego k. 81

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dokumentów, których prawdziwość nie została podważona oraz na podstawie zeznań stron. Sąd uznał zeznania powoda za wiarygodne bowiem korespondują z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym. Zeznania pozwanego w przeważającej części Sąd również uznał za wiarygodne, odmawiając im wiary jedynie w zakresie twierdzeń związanych z charakterem łączącej strony umowy i świadomości powoda co do roli pozwanego jako pośrednika. Zeznania w tym zakresie są sprzeczne z zeznaniami powoda jak i dokumentami pochodzącymi od pozwanego tj. fakturami.

Sąd pominął wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka M. N. z uwagi na niewskazanie adresu świadka. Pełnomocnik pozwanego nie zgłosił zastrzeżenia do tego postanowienia.

Powód domagał się zwrotu zaliczki wpłaconej w związku z zawarciem z pozwanym umowy sprzedaży cukru. Nie było sporne między stronami, że pozwany otrzymał zaliczkę we wskazanej przez powoda kwocie oraz, że nie dokonał jej zwrotu ani nie wydał powodowi cukru w zamówionej ilości. Nie było też sporne, że powód złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy sprzedaży, które dotarło do pozwanego.

Pozwany żądał oddalenia powództwa twierdząc, że przekazał zaliczkę swojemu dostawcy (...) sp. z o.o. w Z., wobec której w dniu 30 grudnia 2015 roku została ogłoszona upadłość obejmująca likwidację majątku. Pozwany twierdził, że w istocie nie był on sprzedawcą a jedynie pośrednikiem i nie odpowiada za niewykonanie zobowiązania.

Stanowisko pozwanego nie znajduje potwierdzenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Przez cały okres współpracy powód wystawiał pozwanemu faktury sprzedaży określając się jako sprzedawca i tak też księgował te dokumenty. Pozwany sprzedawał powodowi cukier, który uprzednio kupował od (...) sp. z o.o. w Z.. W transakcjach ze spółką z o.o. (...) pozwany występował jako kupujący. Na rozprawie w dniu 27 czerwca 2016 roku pozwany wyjaśnił, że przebieg transakcji wyglądał w ten sposób, że pozwany kupował (...) w spółce (...), spółka ta wystawiała na pozwanego fakturę sprzedaży, pozwany dodawał do ceny 1 grosz na kilogramie(...)i sprzedawał go dalej powodowi, wystawiając również fakturę sprzedaży. Powód z kolei zeznał, że dla niego zawsze sprzedającym był tylko pozwany.

Najczęściej umowa, którą uczestnicy obrotu nazywają jako „pośrednictwo” jest zbliżona do umowy zlecenia, agencyjnej czy komisji. W przedmiotowej sprawie pozwany wyraźnie stwierdził, że nie łączyła go żadna umowa o „pośrednictwo” ze spółką z o.o. (...). Jedyne umowy jakie zawierał pozwany z tą spółką były umowami sprzedaży. Pozwany nie otrzymywał wynagrodzenia prowizyjnego od spółki z o.o. (...), a zarabiał na sprzedaży (...) w cenie wyższej niż cena zakupu.

Mając na względzie wyżej przedstawione argumenty nie ma wątpliwości, że strony zawarły umowę sprzedaży (...) w ilości określonej fakturą zaliczkową nr (...) z dnia 4 września 2015 roku (art. 535 k.c.). Dodatkowym argumentem jest to, że pozwany ma zamiar zgłosić do masy upadłości jako własną wierzytelność wynikającą z przekazanej (...) sp. z o.o. zaliczki.

Skoro pozwany nie wywiązał się ze zobowiązania wynikającego z umowy sprzedaży, powód uprawniony był do odstąpienia od umowy na podstawie art. 491 § 1 k.c. . Z uregulowania art. 476 k.c. wynika domniemanie prawne, że dłużnik nie dotrzymując terminu pozostaje w zwłoce. Wierzyciel nie musi więc udowodniać, że niedotrzymanie terminu spełnienia świadczenia jest spowodowane okolicznościami, za które dłużnik odpowiada, a jedynie to, iż termin wykonania zobowiązania upłynął bezskutecznie. W przedmiotowej sprawie okoliczność ta była bezsporna. Dłużnik, który twierdzi, że nie popadł w zwłokę, lecz w opóźnienie zwykle niestwarzające negatywnych dla niego następstw prawnych (w tym także wynikających z art. 491 § 1 k.c.) powinien tę okoliczność wykazać. Pozwany wskazywał na okoliczność, że nie wykonał zobowiązania bowiem podmiot, od którego miał dostarczyć (...) upadł. Zdaniem Sądu profesjonalista – przedsiębiorca zaciągając zobowiązanie musi uwzględnić wszystkie okoliczności dotyczące jego wykonania. Działając racjonalnie i profesjonalnie pozwany winien sprawdzić czy jego kontrahent może wykonać zobowiązanie, bowiem rodzi to daleko idące konsekwencje dla pozwanego. Skoro jednak jeden z kontrahentów, od których pozwany kupował(...)ogłosił upadłość możliwe było dostarczenie takiego samego towaru z innego źródła. Należało więc stwierdzić, że pozwany pozostawał w zwłoce w spełnieniu świadczenia.

Mając powyższe na względzie na podstawie art. 535 k.c. w zw. z art. 491 k.c. i art. 494 k.c. należało uwzględnić żądanie powoda w całości. W zakresie odsetek orzeczenie znajduje uzasadnienie w treści art. 481 k.c.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. na zasądzoną kwotę składa się opłata od pozwu 17 956 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w stawce minimalnej wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa 14 417 zł.